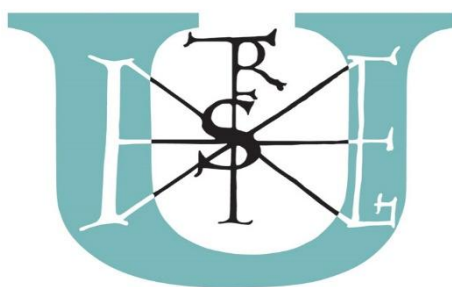

MAKOVECZ HALLGATÓI
ÖSZTÖNDÍJPROGRAM

Beszámoló

Kohajda Nikoletta
SZIE-GTK-BKH

„Percre se feledd, hogy testvéred minden magyar, bárhol is éljen” Wass Albert

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai kara áprilisban szeretettel fogadta azokat a diákokat, akik a Szent István Egyetem különböző szakjairól érkeztek, különböző célkitűzésekkel. A Szent István Egyetem utazó csapatát erősítettem én is, s mivel a motivációs beszélgetés során megismerkedtem azokkal, akiknek ugyancsak a csíkszeredai kar volt az utazási céljuk, ezért a konkrét utazást Romániába már együtt szerveztük meg. A 13,5 órás vonatút alatt, melyet azért részben alvással is töltöttünk, volt időm megismerni azokat az embereket, akikkel a következő egy hónapot egy egyetemen tölthettem.

Új élmény volt minden, mivel még sosem voltam ösztöndíjprogrammal egy országban sem, nem utaztam fekvőhelyes kocsiban és Erdélyben sem jártam még soha. Így egy nap alatt számtalan újdonság történt meg, s noha a Corona Inter City este lépte át a román határt, reggelre már igazi hegyekre és nem csak dombságokra ébredtünk fel, amelyeken esetenként havas tetőket láttunk. Az otthoni tavaszról hirtelen visszacseppentünk a télbe, legalábbis első ránézésre pontosan ezt gondoltuk. Csíkszeredai megérkezésünkkor az egyetemre már azért érezhettük, hogy a napnak igenis nagy ereje van. Lepakoltunk az akkor még vendégszobánkba, majd elkezdtünk ismerkedni ezzel az apró, de annál is csodálatosabb várossal. Első lelkesedésünkkel bevettük magunkat a Mikó vár falai közé, noha a vonaton utazó hölgy útitársunk szerint, az nem igazán látványos látnivaló. Ettől függetlenül azt mondhatom, hogy a három tematikus kiállításával, mely szólt a ferencesek munkájáról, a vár történetéről és a restaurálásról is, melyet a helyszínen végeznek, sok izgalmas információ birtokába juthattunk és igenis megérte megnézni a várat. Felfedeztük a bejárólóhelyeket is, de jó turistaként a gasztronómiai világba is belekóstoltunk már az első napunkon.

Az igazi izgalmak a tanítási hét kezdetével indultak el, mivel ekkor már nem csak lézengő embereket láttunk a bentlakásban, hanem tanuló diákokat is és megkaptuk a végleges szobánkat az ott tanuló diákok mellett. Bors Hortenzia minden egyes zegét-zugát megmutatta az egyetemnek és a bentlakásnak egyaránt, kaptunk segítséget a kinti tanárok személyében a kutatási munkánkkal kapcsolatosan is, s lehetőségünk nyílt arra, hogy bármely előadásra vagy szemináriumra magunk is beüljünk és meghallgassuk az adott témát. Esetemben a szakkal kapcsolatosan mókásan alakultak a történések, mivel a Sapientián a vezetés és szervezés szak oktatása a Corvinus egyetem oktatói által történik, a velem azonos képzési időszakban lévő diákok azonban már lehallgatták a vezetés és szervezés órákat Budapesten, ezért számukra már óra sem volt tartva. Viszont ettől a zavaró tényről eltekintve nagyon sok élvezetes órán tudtunk részt venni és konferencia időszakban érkeztünk meg.

Az első előadás melyen részt vettem, a Magyarságtörténet volt. Ez egy közös óra az alapszakos hallgatóknak, melyen a magyar történelem és kultúra egy részét ismerhetik meg, a nézőpontformáláson túl. Ez az óra igen sokkolóan hatott rám, elsősorban azért, mert a témakör az első világháború és Trianon volt. Magyarországi „cserediákként” ott ülni a padok között és arról hallani, hogy hogyan érintette Erdélyt és Erdély jövőjét a trianoni döntés enyhe szavakkal szólva is sokkoló volt. Részt vettünk egy olyan rendezvényen is, ahol a román kormány által kiírt pályázati lehetőségekről volt szó és tanulságként levonhattuk, hogy noha mi nem tudunk itt vállalkozást indítani a feltételek által, de minden egyes kiírt pályázat az első adott pályázati ciklusban a legrugalmasabb, köszönhetően annak, hogy még nem született róla tapasztalat, ezért érdemes akkor megpályázni. Egy másik alkalommal a Kávéházi beszélgetések során, melyet a Sapientia rendez a karai között és nyílt a nem egyetemista hallgatóság számára is a hálózatelemzés titkaiba vezetett be bennünket Dr. Telegdy Balázs. A Tanár úr a Sapientia kancellárja is, így az első héten vele is találkoztunk és egy nagyon szimpatikus embert ismerhettünk meg benne. Kiemelkedő pontja volt az erdélyi tartózkodásnak az is, hogy végighallgathattuk a tudományos diákköri konferencia itteni résztvevőinek az előadásait, négy szekcióra bontva. A TDK-hoz kapcsolódóan a HÖK megengedte a Makovecz Program résztvevőinek, hogy a TDK szervezőinek és résztvevőinek szánt előkirándulásán részt vegyenek a Csíki Sör Manufaktúrába. Mindezek előtt persze meghallgattunk egy előadást a sörfőzésről, annak a módszereiről, hiszen a Csíki sör a Sapientian készült el elsőként. Tanulság, hogy nagyon sok időbe kerül egy jó sör előállítása, tehát én biztosan nem fogok saját sör készítésére vetemedni. Mi már abban az időpontban érkeztünk meg, mikor pont került a Heineken és a Csíki sör vitájának végére, így láthattuk a jövőképet, hogy hogyan számolnak az újbóli átcímkezésével, milyen hatással volt ez a termelésre és mi várható még a két fél viszonyában. Az érdekes, sörkóstolóval egybekötött kirándulás alatt betekinthettünk abba, hogy mennyire fontosnak tekintik a Csíki sörnél a minőségi szempontokat, mivel ezt a sört ténylegesen 20 és több napig erjesztik, éppen ezért nem okoz fejfájást és egyéb tüneteket másnapra.

Számtalan érdekes dolgot tapasztalhattam meg az út során, hiszen még sosem voltam kollégista se, így a hogyan válj harminc napra kollégistává című kihívás is teljesítésre került. A Sapientia bentlakása igazán hallgatóbarát és azt az érzést adja át, hogy ez egy olyan élettér, ahol az egyetemen való tartózkodás közben nem csak a tanulásról, hanem egy kicsit a szórakozásról is kell szóljanak a dolgok. Éppen ezért a csocsóasztaltól, pingpong-asztalig, a HÖK-től kölcsönözhető társasjátékokig számtalan olyan programot is lehet találni, hogy ki

sem kell mozdulni. Persze azért mi jópárszor kimozdultunk vagy a kirándulás vagy a szórakozás kedvéért☺

Ilyen volt, mikor Csíksomlyóra gyalogoltunk fel és részt vettünk a virágvasárnapi szentmisén is, majd a hármassoltárnál megtekinthettük azt a helyet, ahol a nagyvilágból érkező magyarok évente egyszer összegyűlnek a Szűzanya tiszteletére. Alig lehet elhinni, hogy ezen az óriás téren ennyi ember képes összegyűlni úgy, hogy egy tűhegynyi hely sem akad. Ráadásul nem is a könnyebb utat választottuk az oda való eljutásra, így nem mondhatjuk el, hogy egy könnyed kis sétán vettünk részt, viszont csodálatos időjárást kaphattunk kivételesen. Ott tartózkodásunk első másfél hetében a megérkezésünkori napsütés kivételével csak hideg széllel és esővel találkozhattunk, így mikor felértük Somlyóra és ragyogó napsütésben részesülhettünk, igazi ünnep volt.

Nehéz volt hozzászokni ahhoz is, hogy sokfajta nyelvjárás van errefelé, sokan sokféleképp ejtenek dolgokat és az egyik ottani barátunk szavaival fogalmazva itt mi beszélünk akcentussal. De nem csak az ízes beszéd adta meg az ittlét zamatát, hanem a különböző szavak is, melyeket még otthon nem hallottam, vagy nem használtam. Az egyik ilyen kedvencem a „feszť”, elsőre fesztiválra gondolnánk, majd kiderül, hogy nem fesztivál, hanem azt jelenti, hogy mindig, állandóan. Más szavak esetében a fejemben módosult a jelentés, ilyen volt a korábban említett kollégium-bentlakás is, de feltűnőbb az aula és a hall más használata is. A kedvenc élményem volt ezzel kapcsolatban, hogy egy konferenciát a kis aulába hirdettek meg. Amit akkor tudtam, hogy van nagy és van kis aula és valahol egymás felé vannak ezek a termek. Mivel egyedül igyekeztem a konferenciára gondoltam, majd csak eltalálom a helyszínt, mert nagyjából sejtettem. Azonban a nagy aulába kerültem, majd a laborba véletlen, mivel azt hittem az a hely az alula, ami szabadidőre használandó. Mivel azonban a nagy aula előadóterem volt, ezért sejtettem, hogy a kicsi is egy előadóterem lehet, így a tömeget követve eljutottam oda. Csak át kellett értelmeznem a fejemben az aula szó jelentését, ugyanez volt igaz a hall-ra is.

Diplomadolgozatom témájául a szakképzési rendszereket választottam, melyhez nagy segítséget kaptam Bálint Blanka tanárnő által, aki megismertetett a Romániai Magyar Pedagógus szövetség tiszteletbeli elnökével, majd továbbirányított a témakörben egy még inkább jártasabb szakértőhöz. Az oktatási rendszer megismerésében nagyon sok segítséget kaptam a Romániai Magyar Pedagógusok Szervezetétől, akiknek egyébként a székhelye Csíkszeredában található. Nekik és a Sapientíán tapasztalt kiépítettségnek köszönhetően kaptam képet a felsőoktatásról, arról, hogy milyen utak vezetnek a felsőoktatás felé és hogy

hogyan is épül fel jelenleg ez a rendszer. Ugyanakkor segítségemre szolgált egy olyan könyvcsomag is, amely bemutatta a romániai magyar nyelvű oktatás és szakoktatás helyzetét is. Ez a helyzetkép nagy segítségemre volt a diplomadolgozatom szakirodalmi feldolgozásában, mivel sok esetben a romániai helyzetkép a magyar helyzettel került összehasonlításra vagy éppen árnyalásra. Ráadásul olyan szakirodalmakkal dolgoztak a könyvek szerzői, melyek a későbbiekben a diplomadolgozat megírása kapcsán nagyon nagy szerepet játszhatnak majd, mivel sokszor magyar nyelvű könyvekről van szó, melyeket egyébként hazánkban nem ismernek ennyire, így az irodalom ékes díszévé válhat. Másik erőssége a köteteknek a kutatási jelleg. A kutató sokszor nem tudja milyen módszerrel mérjen, hogyan legyen képes egy olyan sokaságban vizsgálódni, amelyben a korábbiakban még nem volt tapasztalata. A kötetek sok esetben tartalmaznak kutatási leírásokat is, amelyek nagyban segítették a helyzetemet az empirikus kutatás összeállításában, hiszen ha már egy módszer sikeres volt, akkor abból ötleteket lehet meríteni.

A Sapientia diákjai nagyon ötletesek, kreatívak és barátságosak. Hihetetlenül jó fogadtatásban volt részünk és nagyszerű embereket ismerhettem meg az ott töltött egy hónap alatt. Együtt nevettünk és együtt sírtunk a távozásunk napjáig. Mindenhova elkauzoltak minket, ahová csak lehetett a környéken és ami ebbe az egy hónapba belefért. Csíkszeredán belül olyan helyeket is meglátogattunk, ahol ők sem voltak még, de hallottak róla vagy elvittek minket azokra a helyekre, ahol érdemes ruhát venni, helyi specialitásokat beszerezni, kirándulni, enni-inni, sportolni. Az itt töltött idő alatt alig volt olyan nap, hogy valamilyen módon ne mozgattuk volna meg magunkat. Társastáncoktatástól kezdve egészen a bowlingig mindent kipróbáltunk, hiszen ha itt vagyunk, ne legyen olyan dolog, amit hazaérve megbánnánk, hogy kihagytuk. Az otthoniakkal való kommunikáció során derült ki, mikor megkérdezték, hogy nincs-e honvágyam, hogy itt nincs igazi honvágy. Valószínűleg azért, mert olyan egy idő után, mintha otthon lennénk, annyi különbséggel, hogy Lei-be fizetünk és néhány élelmiszer feliratát semmilyen módon se képes felfogni a magyar szem, pont úgy, mint a „minden irányba” jelzőtábla feliratát. De a költészet napjáról is ugyanúgy megemlékeztek az itteniek, az egész városban Ady és Petőfi képek és versek díszeltek, a járdára színes krétákkal verset írtak, épp ezért mozgottunk Csíkszeredában ennyire otthonosan. Láttunk és megmutattak nekünk mindent, ami nappali és mindent, ami éjszakai élet volt. Romániában nehézkes a közlekedés, mert itt csak akkor tud haladni valamerre az ember, ha éppen autóval és jogosítvánnyal rendelkezik. Noha a vonat zöld könyvecskével ingyenes diákok számára, az autóbusszozásért teljes árú jegyet kell venni. Esetünkben csak a teljes árú utazás volt

lehetséges mind a vonaton, mind a buszon, ezért ritkán utaztunk messzebbi vidékekre, mert Bukarest is egy hat órás buszút, de Brassó sincs igazán közel. Ettől függetlenül nagyon sok dolgot láthattunk.

A húsvéti vakációt a bentlakásban töltöttem, hiszen igazán nem rendelkeztem ismerősökkel, akiket meg lehetett volna látogatnom, ezért kirándultam Zsögöd és Somlyó felé is, hogy legalább ne a négy fal között töltssem a vakáció ezen részét. Minél többet láttam, annál inkább otthonosabban mozogtam a térségben és azon gondolkodtam, hogy fogok hozzászokni a jó öreg Gödöllői-dombsághoz, ha majd egyszer hazaérek. Majd a húsvéti ünnep végeztével kedden már volt táncház a Csíki Játékszínben, így ezen az eseményen is részt vettünk. Szerdán pedig néhány hirtelen elhatározás után azon vettük észre magunkat Mercivel, hogy már a buszon ülünk Székelyudvarhely felé. Székelyudvarhely még nem a végső kirándulási állomásunk volt, mivel úgy gondoltuk, hogy ha már erre járunk, akkor megnézzük Segesvár látványosságait is. A vonatra való várakozási időnk Székelyudvarhely felfedezésével töltöttük. Furcsa volt látni, hogy ott mennyivel inkább tavasz van és mennyivel inkább jobb az időjárási körülmények, mint Csíkszeredában. Zöldellő fákat látni és a napfényben hintázni feldobta a napunkat, persze megtekintettük a gimnáziumot is, Tamási Áron híres középiskoláját és körbesétáltuk a várost, amerre csak az időnk engedte a vonatunk indulásáig. Majd kipróbálhattuk az igazi CFR-t, egy majdnem másfél órás úton keresztül, így teljesen más vidékeket is láthattunk, de megérkezésünkre megyét is cseréltünk. Viszont meglepetésünkre ez nem csak egy egyszerű megyecsere volt, hanem járt ez a nyelvezet megváltozásával is. Az eddig megszokott otthonosság hirtelen elveszett azzal, hogy egyedül a német vagy az angol jöhetett szóba, magyarul sehol sem beszéltek. Kiderült mindez már az esti szálláskeresésünkkel is, mivel a „jó estét!” köszönésre közel sem érkezett a megszokott magyar válasz. Így gyorsan átállítottuk a nyelvezetet a szálláshelyen való éjszakázás érdekében, amely igazán vintage hangulatú szobában telt. Az odaérkezésünkkel az időjárás is váltott, hirtelen esni kezdett az eső és egész éjszaka el sem állt, így a nap végi túránkat a vasútállomás felé vettük, hogy megtudakoljuk valamilyen módon mikor megy vonat Odorhei felé. A hajnal négy után a legközelebbi déli lehetőséget választottuk, ezért korán keltünk, hogy megtekinthessük Segesvár látványosságait és bizakodhattunk abban, hogy csak nem fog ennyire esni reggelre az eső. A korai szálláshelyelhagyás után a csepegő esőben indultunk neki a vártúránknak, amely a magaslatok felé átváltott havas esőbe, majd hóba. A kilátás így akadályozva volt, de annál nagyobb érdekességeket találtunk a múzeumban, amely az óratoronyban rejtőzött. A múzeum bemutatta a város történetét, mely mesterségek, milyen

szerepet játszottak az idők során a fejlődésben és ez milyen módon ment végbe, kiket ábrázol maga az óratorony és milyen mechanizmusok működtetik a bábúktól kezdve az egész óraművet. Láthattuk Drakula szülőházát is, amely ma panzióként üzemel és a vacsoránk során találkoztunk egy családdal, akik végül úgy köszöntek el, hogy „további jó étvágyat!”, így örömünkre szolgált, hogy végre hallhattunk magyar szavakat. Végül délben a Székelyudvarhely felé induló vonatra szálltunk és bár akkor úgy tűnt, alább hagy a havazás, ez a végállomásra érve sem történt meg, sem a buszunk elindulásáig a bentlakáshoz. A legnagyobb meglepetés Hargita megyében ért minket, hiszen itt sokkalta nagyobb hóval szembesültünk, mint ami Segesváron csak a szemünkbe fújt, de meg nem maradt. Visszacseppentünk a decemberi hangulatú Csíkszeredába, noha mi még március végén úgy indultunk oda, hogy talán az otlétünk utolsó napjaiban már tényleg tavasz lesz.

A húsvéti vakáció véget érésével újra sokkal aktívabb lett az élet, mindezt bizonyította a Csíkszeredában tartott Halott Pénz koncert is, amelynek a helyszíne a rendkívüli időjárási körülmények miatt átkerült a Szakszervezetek Művelődési Házába, így egy szokatlan helyzetbe találtuk magunkat, koncert székek között. Persze nem kellett sokat várni arra, hogy a közönségnek jó kedve legyen a helyszín ellenére, mivel előtte sikerült kicsit bemelegíteni a hangulatot néhány ismertebb külföldi számmal, majd elkezdődött a Halott Pénz koncert is, amelyet az első és második sorokból ugrálhattunk végig. Teljesen más típusú élmény volt ez, mint ahogyan az Akvárium Klubban megszokhattam, de így volt az egész kerek, mivel nagyon jól éreztük magunkat és nem vált a koncert hátrányára a helyszín sem. Néhány óra alvásnak is mondható pihenés után azonban már Brassó felé robogtunk a vonaton. Illetve majdnem nem Brassó, hanem Magyarország felé, mivel a vonat késett és fogalmunk sem volt arról, hogy pontosan hogyan is kellene kinézzen az a bizonyos vonat amivel utazni szerettünk volna, de mivel idő szempontjából ez jött hozzá a legközelebb, gondoltuk erre kell felszállnunk. Óriási szerencsénkre volt a vonaton egy Sapiientiás ismerős, aki megkérdezte merre felé megyünk, s mint kiderült, ő épp Budapestre tartott, így nyilvánvalóvá vált, hogy mi nagyon rossz vonatra szálltunk fel. A nagy szerencsénk után tíz perc múlva már ténylegesen Brassó felé vettük az irányt és oda is értünk egy óra húsz perc alatt. Mivel végül „idegenvezetők” nélkül maradtunk a Halott Pénz koncert utáni pihenésük miatt, így önállóan vágunk neki Mercivel Brassó felfedezésének és a centrum felkeresésének. Térkép híján az autóbuszoknál lévő térkép segítette az eligazodásunkat. A városban való sétálásunk alatt nagyon sok érdekes élmény ért bennünket. Épp akkor volt a brassói futóverseny is, de láthattunk eljegyzési fotózást is a hóban. Az utóbbi napok havazása által hideg időre

készültünk, de még mindig nem gondoltuk eléggé komolyan a dolgot, így bokacsizmában és sportcipőben indultunk el, ami ilyen szempontból nagy hiba volt. Megnéztük a fekete templomot, ami egy óriási temploma Brassónak, de láttuk a városházát is és az itt nagy érdekességnek számító Brasov feliratot is. Nem ez az egyetlen hely Romániában, ahol ilyen típusú felirattal találkozhattunk. Ellátogattunk a libegőhöz is, amely felvitt minket Brassó legtetejére, ami által gyönyörű kilátás tárult elénk, itt is nagyon nagy szerencsénk volt, mivel hallottuk, hogy meg kell néznünk a Poiana-t, de nem tudtuk, hogy mi is az igazán, köszönhetően a wifi és a mobilinternet hiányának. Itt is összefutottunk magyarokkal, mivel egy libegővel utaztunk velük, így megkérdeztük tőlük, hogy mit kell tudnunk a Poianáról és hogy hogyan közelíthetjük meg azt. Elmondták, hogy akár kétféle úton is megközelíthetjük, annak függvényében hogy a várost vagy a természetet szeretnénk-e látni, miután ezt megtudtuk még egy kicsit kirándultunk a libegő tetején és próbáltunk a hóban nem elcsúszni, bár ettől függetlenül az én arcom vörösen izzott, mivel úgy leégett a napsütésben. Ezek után visszalibegtünk a kiindulási pontunkra és megpróbáltuk megkeresni a Poiana-t azokon az utakon, amiket elmondtak nekünk a buszmegállóig. Azonban a Posta teret sehogyan sem tudtuk megtalálni, noha az utasításokat megpróbáltuk pontosan követni. Így felüdülésképp hatott ránk, hogy magyar szavakat hallottunk annak a bácsinak a szájából, aki velünk szemben haladt el egy nénivel beszélgetve, ezért utánuk szóltam, hogy tudnának-e segíteni nekünk, választ azonban nem kaptam. Majd Merci ment utánuk, hogy útbaigazítást kérjen tőlük, mire én is odaértem, románul próbálták elmagyarázni, hogy merre is találjuk a postahivatalt és nem a teret, mert ennyit azért már értettünk belőle és láttunk ennyit. Fogalmunk nem volt arról, hogy miért románul válaszoltak, ha egyébként magyarul beszélgettek és magyarul is szólt a kérdés, hogy merre találjuk meg a Posta teret. Sokkhatásként ért minket a segítőkészség ilyen fajta hiánya, de néhány nehézség árán végül megtaláltuk a teret és vettünk jegyet is a Poiana felé menő buszra, amely fél óránként indult, ezért még elsétálgattunk egy kis darabig a városban. Visszafelé menet a buszra összefutottunk egy kéményseprővel, aki románul szólt hozzánk, majd mi elmondtuk, hogy nem értjük mindazt, amit mond. Végül kiderült, hogy ő tud magyarul is és magyarul próbálta elmagyarázni, hogy ő ad nekünk szerencsét, de cserébe mi is adjunk számára serikét vagyis serikére valót. Miután nem adtunk neki cserébe elég kiegészítést a szerencséért cserébe azt mondta, hogy nem is vagyunk igazi magyarországiak, maximum a nagyszüleink voltak azok. Azért ez egészen furcsán hatott ránk, főleg a korábbi élményeinkre is alapozva, de végül sikerült a beszélgetésből kiszabadulnunk és sietnünk a buszra, amire nagyjából két percünk maradt még. Köszönhetően a felszálló ellenőröknek elértük a buszt. Fél órát utaztunk azért, hogy újra igencsak havas tájakon járjunk. Egy olyan

embernek, aki még soha nem síelt és nem snowboardozott az életében valahogy nem csillan fel a szeme, mikor a havas hegyeket látja, így lehet, hogy gyönyörű helyeket láttam odafenn is, de nem tudott igazán lelkesedést okozni a sportok hiánya miatt. Visszafelé még megkerestük a helyi bevásárlóközpontot, ahol kisvonat jár a bevásárlóhelyek között, így nagyon meg voltunk lepődve, hogy noha maximum egy órát töltöttünk benn az épületben, akkor is jópár érdekes dolgot láthattunk. A hazafele utat már személyvonattal tettük meg az éjszakában, de sosem gondoltuk volna, hogy ilyen érdekes módon működik itt a közlekedés. Sejtettük azt, hogy a vonatunk a kiírás szerint az ötödik vágányról fog elindulni, de azt nem, hogy két vonat és két irányban áll majd ugyanazon a vágányon. Végül megkérdeztük a kalauztól, akitől ugyancsak angolul kellett megtudakoljuk, az első válasza az volt, hogy maga sem tudja, majd azért rájött, hogy az ő vonata Segesvár felé tart, így a másik biztosan Csíkszeredába. A vonatközlekedés kapcsán immáron biztos vagyok benne, hogy másképpen fogok tekinteni ezentúl a MÁV-ra.

A brassói nap után újabb kirándulós nap következett, immáron nem sínekhez kötve, mivel autót béreltünk, hogy megtekinthessük azokat a helyeket, amelyeket egyébként másképpen nem tudnánk megnézni, így jutottunk el egy kék Dacia Logan-nel a Békás szorosig és a Gyilkos tóhoz. Erre a napra egy háromórás túrát terveztünk a két pont között, azonban olyan módon szakadt a hó, hogy inkább hógolyók potyogtak az égből, mint hópelyhek méghozzá erős széllel vegyítve. A tervezett túra ezekkel a körülményekkel elmaradt és hólánc hiányában, csak téligumival felszerelve viszonylag gyorsan kellett távoznunk a helyszínről, hogy nehogy úgy behavazódjunk, hogy haza se érünk az autóval. Erre a napra még egy program volt betervezve estére, ez pedig a medveles. A medveles idejéig az volt a terv, hogy beülünk Székelyudvarhelyre, így végül Székelyudvarhelyen kötöttünk ki a napsütésben. A napsütés szokásos módon nem tarott sokáig, ennek a napnak a sajátossága az volt, hogy akármikor is szálltunk ki az autóból, legyen az napsütés vagy eső, hirtelen átváltott havazásra. Így volt ez a medveles idején is, mire a leshez értünk újra elkezdett szakadni a hó. Nagyon sok érdekességet tudtunk meg a medvékről, így például azt, hogy nagyon félősek és ijedősök. A legérdekesebb információ ettől függetlenül az volt, hogy egy medvebocsot nagyjából két évig nevelnek a szülei, majd mikor a szülő elküldi magától a bocsot, akkor már soha többet nem szabad hogy találkozzanak egymással, mivel akkor akár szét is marcangolhatja. A medvéket ezen a helyen kukoricával, kutyaedellel és szaloncukorral etetik. Az első gondolatom nagyjából fél óra után az volt, hogy az időjárásnak köszönhetően sohase fog idejönni most egy medve sem, így várhatunk, majd hiába. Végül azonban

megjelent egy nőstény medve, majd őt követte pár kisebb és még voltak páran az éhes érkezők. Negyed kilenckor úgy gondolta a vezetőnk, hogy a túra véget fog érni, így kinyitotta a lesállásunk ajtaját, hogy hamarosan hazainduljunk, azonban jöttek az újabb és újabb medvék, hátulról, a les ajtaja felől pedig megjelent az elsőnek látott nőstény medve is, amely akár könnyedén beköszönhetett volna hozzánk, így egy aprócskát megijedtünk. Mindent összevetve azonban egy nagyon izgalmas medvelesnek lehettünk szemtanúi, így nem bántuk meg, hogy ott töltöttünk legalább két és fél órát.

Másnap is kirándulni indultunk, az érdeklődésünk középpontjában több helyszín is volt, de mivel mindegyik legalább két órányi autótávolságban, ezért végül az ezeréves határ mellett döntöttünk Gyimesnél. Jó döntés volt, mivel összetalálkoztunk egy magyar turistacsoporttal, akik helyi idegenvezetéssel vettek részt a kiránduláson, melynek a meghallgatásán így mi is résztvehettünk. Megtudtuk, hogy pontosan merre ment a határ, hogy mennyi erőfeszítésbe került a magyaroknak, hogy megépítsék a kiegyezés után az erre kanyargó vasútvonalat és ez mennyivel több költségbe került, mint azt eredetileg tervezték. A régi Magyarország legkeletibb őrháza, a harmincas számú őrház áll itt, ami ma múzeumként üzemel, alatta pedig a világháborúk bunkerjét és titkait őrzi. Szóba került az is, hogy a világháborúk során ezen a frontvonalon mennyien estek el a hazát védve, de teljesen ártatlanul is, számukra az emlékezés végett egy emlékhelyet állítottak, kopjafákkal. Az itt lévő kápolna is jelezte, hogy milyen típusú vérengzések folytak itt. A templom belsejében elmesélték, hogy a csíksomlyói búcsú idején mennyire sok zarándok érkezik a településre és innen indulnak el a búcsúra gyalog, addig pedig vonattal jönnek. A Rákóczi vár romjait is megtekintettük, megmásztuk és megcsodáltuk a havas tájat a napsütésben.

Az utolsó utazós napjaink során a fővárosba, Bukarestbe látogattunk, ahová a Kommunikáció és PR szak vitt el minket szakmai kirándulás keretében. A szakmai kirándulás által elsőként a TVR-be látogattunk el, ahol bemutatták hogyan készülnek a műsoraik és a magyar adás egyaránt. Az idegenvezetés románul zajlott, így csak a barátaink fordítása által értettük meg, mit kellett volna hallanunk a körbevezetés során. Az izgalmasabb programnak a Parlament látogatása bizonyult, az épület monumentlitása és a magyar nyelvű idegenvezetés nagyon sokat tett hozzá a helyszín megismeréséhez és a csodálkozásunk kiváltásához. Számtalan legenda kering az épületről és a magyar hölgyeket háromszorosan köszöntik az épületben, többek között azért, mert az épület tervezője, aki az egész épületet ismerte, egy 28 éves hölgy volt. A magasságok és a mélységek között a mélység sokkal nagyobb, mint a magasság. Ez az adat önmagában is csodálatra méltó, mivel ahogy belépünk a kapun, a belmagasságok

magával ragadják az embert. Ráadásul az épület egyes üvegből készült tetőire akár egy helikopter is képes leszállni. Minden különleges tulajdonsága az épületnek Ceausescu-hoz köthető, aki számtalan helyzetben szeretne volna biztosítani a menekülését az épületből, ha éppen szükséges lett volna. A sugárutat 41 darab szökőkút díszíti, amely a romániai megyéket jelképezi, középen a külön álló és óriás Bukarestet jelképező szökőkúttal. Jó társaságban tényleg könnyedén telt el az idő, akkor is, ha kétszer hat órát utaztunk és hajnal négykor indultunk el Bukarest hódító utunkra, de mindenképpen ámulatra méltó épületeket láthattunk a fáradtság ellenére.

Az utolsó teljes napunkon Sepsiszentgyörgyre a Szent György napokra is elmentünk, így búcsúzva az otlétünktől. A Szent György napok a környék hagyományosnak mondható eseménye, ahol a kirakodóvásár és számos székely étel bemutatása mellett könnyűzenei koncerteket tartanak az éjszaka folyamán, napközben pedig helyi zenekarokat és tánccsoportokat fogadnak a kis színpadok és a nagy színpad egyaránt. Mi a kirakodó vásár színes forgatagát tekintettük meg, illetve egy részét a hallgathattuk meg a Caramel koncertnek.

Az Erdélyben eltöltött egy hónap azért telt el ilyen gyorsan, mert számtalan kedves emberrel, vendégszeretettel és programmal találkoztam az otlétem során, ami miatt közel sem gondoltam azt, hogy külföldön tölteném az időmet. Nagyon sok újdonsággal találkoztam, elsőként lakhattam kollégiumban, láthattam igazi hegyeket, Erdélynek egy szeletét, meg tapasztalhattam az időjárás szélsőségeit, bulizhattam és tanulhattam egyszerre. Annyira sok új impulzus ért, pedig ugyanúgy a magyar nyelvet beszéltem, mint az ittlakók nagy része, de meg tapasztalhattam azt is, hogy a román rendőrök egyáltalán nem tudnak magyarul, útbaigazítást sem érdemes ezért kérni tőlük, sajnos angolul se. Hihetetlenül tisztelle azokat az embereket, akik ápolják a magyar kultúrát egy „idegen” és mégis hazai közegben, s ha kell akkor épp románul szólalnak meg, egyébként pedig magyarul beszélgetnek velünk. Az ott töltött idő minden egyes perce élvezetes és eseménydús volt, mindenkinek szeretettel tudom ajánlani, hogy próbálja ki milyen elmenni és mégis otthon maradni. Nagyon sokat fejleszt az ember személyiségén, mert megpróbálja máshonnan szemlélni a világot, kap összehasonlítási alapot arról, hogy mi van Magyarországon és hogyan élnek az emberek máshol, hogyan szemlélik a világot, milyen az általános képük a történelemsokról vagy épp milyen módon kapnak jogosítványt (azaz „könyvet”) az itt élők. Így hálás vagyok ezért az egy hónapos lehetőségért, a hosszú napokért, a beszélgetésekért, a meglepetésekért és minden ott töltött percért. Kicsit én is Sapis lettem erre az egy hónapra. S már csak annyi feladatom maradt az itthonlétem

során, hogy hozzászokjak azokhoz a dombokhoz, melyek az erdélyi hegyekhez képest alfölddé alacsonyodtak a szememben, de akkor is a „mieink”.